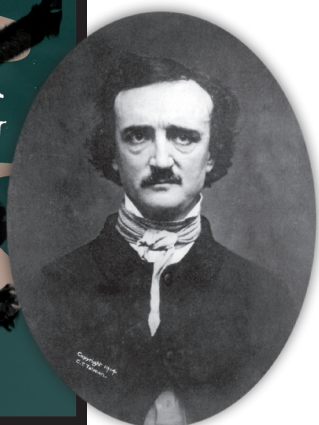

N
NOVELLIX

LEKTIONSPLANERING TILL DEN SVARTA KATTEN AV EDGAR ALLAN POE

LÄRAR-
HANDLEDNING

INTRODUKTION

Den svarta katten är en klassisk text med tydliga drag av skräck. Edgar Allan Poe (1809 - 1849) är mest känd för sina skräck- och äventyrsberättelser. Den svarta katten är en av hans allra mest lästa och omtyckta noveller. Den publicerades 1843.

Läraren delar in er i läsgrupper om fyra till fem personer. Grupperna läser sedan texten och arbetar med materialet, vilket tar cirka fyra lektioner.

FÖRFÖRSTÅELSE

Innan ni läser novellen ska ni gemensamt fundera över vad ni associerar till när ni läser titeln och vad baksidestexten får er att tänka.

Vad kan novellen handla om, tror ni?

Har ni hört talas om författaren? Känner ni till något annat som han har skrivit?

Diskutera följande begrepp så att ni har en gemensam uppfattning om vad de betyder – om ni inte kan förklara orden får ni ta reda på vad de betyder.

tillintetgjord
baroques
vidskepelse
lynne
dryckenskapsdjävulen
banal
driftkucku
väsensskild

UNDER LÄSNINGEN

Lyssna – läsa – diskutera

Lyssna – följ med i texten.

Läs högt – ta pauser och stanna vid punkt. Byt av varandra på ett naturligt sätt.

Diskutera – turas om, bjud in alla i samtalet. Låt varandras tankar leda samtalet vidare.

Samarbeta – ta ansvar tillsammans och turas om att skriva.

Tillsammans läser ni novellen högt. Under läsningen är det bra om alla noterar sådant som är svårt att förstå eller verkar konstigt, det kan gälla ord och begrepp men även något i dialog eller handling.

FÖRFÖRSTÅELSE

Har ni antecknat något som var svårt att förstå? Diskutera i gruppen.

Vad handlar novellen om? Sammanfatta kortfattat.

Under hur lång tid utspelar sig novellen?

Sätt in novellens handling i berättarkurvan - ge exempel ur texten.

Inledning- upptrappning - vändpunkt - avslutning

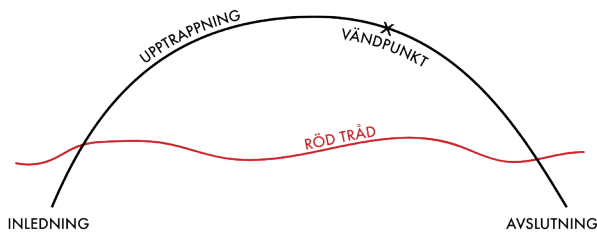
BERÄTTARKURVA:

Presentera berättarkurvan och hur man arbetar med den.

Visa hur en berättelse ofta är uppbyggd med inledning, upptrappning, vändpunkt och avslutning. Utgå gärna från en berättelse eleverna känner till för att beskriva de olika faserna med exempel.

SAMMANFATTA I HELKLASS:

Knyt ihop diskussionen gemensamt och låt varje grupp komma till tals innan de läser novellerna i grupper.

Formulera tillsammans en röd tråd genom texten med huvudpersonen i fokus - vilken konflikt brottas mannen med?

SAMTALA OM TEXTEN

Diskutera och skriv ner stödord.

1. Huvudpersonens framtoning och inställning: Beskriv huvudpersonen så som han framställs i novellen. Hur har huvudpersonen hamnat i den sinnesstämning som han befinner sig i när novellen tar sin början? Är han en kallhamrad mördare utan känslor?
2. Historiskt sammanhang: Vilka tidstypiska markörer finns i texten? På vilket sätt speglas samhällets och tidens normer och värderingar i texten? Ge exempel.
3. Persongalleri och miljö: Vilka är huvudpersonerna i novellen, och vad vet ni om dem? Hur ser deras livssituation ut? I vilken miljö utspelar sig berättelsen, och hur ser det ut där?
4. Hur förändras huvudpersonen under tiden som berättel

sen pågår? Hade han kunnat göra på något annat sätt, eller är han ett offer för omständigheterna? Vilka råd skulle ni vilja ge till honom?

Sätt er tillsammans med en annan grupp och jämför era tankar.

REFLEKTIONSFRÅGOR TILL TEXTEN

TEMA: budskap, grundtanke

SYMBOL/SYMBOLIK: representerar något annat

BERÄTTARPERSPEKTIV: jag - berättare, tredje person-berättare (han/hon), allvetande berättare

Vilket är novellens tema?

Vilket berättarperspektiv har författaren?

Vilken betydelse har katten genom novellen? Förändras kattens betydelse? Vilken symbolik finns kopplad till katten, kan den ses som en symbol för något annat?

Vad är det som gör att huvudpersonen agerar som han gör?

Är detta en skräcknovell? Varför / varför inte?

SKRIVUPPGIFT (arbeta enskilt eller i par)

Välj en av följande skrivuppgifter:

1. Skriv ett eget kapitel där du följer någon av huvudpersonerna efter det att novellens handling tagit slut.
2. Låt huvudpersonen resa tillbaka i tiden och skriva ett varnande brev till sig själv. Brevet innehåller råd och vägledning som ska hjälpa honom att inte hamna i svårigheter.
3. Skriv en debattartikel om ett ämne som du tycker passar ihop med bokens tema och innehåll.
4. Gör en storyboard med åtta bilder som visar handlingen i novellen. Det går bra med enkla bilder, som streckfigurer. Skriv en bildtext till varje bild.
5. Utveckla berättarkurvan och beskriv noggrant varje del av berättelsen.
6. Skriv en utförlig miljö- och personbeskrivning för novellen.
7. Skriv en dagboksanteckning från någon av personerna som är med i texten, och som utspelar sig under novellens gång.

BORTOM TEXTEN

Jämför boken med annat som ni har läst, sett eller upplevt.
Ge exempel på likheter och skillnader.

Jämför huvudpersonen med andra litterära gestalter som ni
känner till. Vilka liknar han, och vilka är likheterna?

Varför dras människor till skräck, tror ni? Vad tycker ni om
skräck?